

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim bir kasalni olib ko'rsa bo'ladimi Oллоh yulidagi birodarini ziyorat kilsa bir nido kilovchi (farishta) unga:» Xushbaxtni qaytarib oldim, qaytib keldim » nido kiladi (Termiziy, Ibn Moja rivoyatishi, Sahihul-jomiz: 6387).

Ali roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Qa bir musulmon odam bir musulmonni ertalab ko'rgani borsa, kechgacha unga etmish minish farishta salavot aytib turdi, agar o'qiganimda meni kutib oldi jannatdagi bir xurmozor bog 'unga bolibdi »(Termiziy rivoyatishi, Sahihul-jomiy: 5767).

Jobir ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Kim kasalni kurgani borsa, belgilaydi, shung'iydi, qochonki (uning oldiga kirib) o'tirsa, qo'llansa ichra o'rnashadi» (Sahroda -7).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va sallam aytilar: «Bir odam boshka shaharda yashaydigan bir birodarlikning ziyoratiga otlandi. Oллоh taolo uning yulga bir farishtani jo'natdi. Haligi odam farishtingning yoniga etib kelgach, farishta undan: «Kaerga ketyapsiz?», Deb so'radi. «Shu shaharda bir birodarim bor, uni ziyorat qilgani ketyapman», dedi. «Unda sizning biron

undirib oladigani haqingiz bormi?», Dedi farishta. «Yo'q, men uni faqat Olooh uchun yaxshi ko'raman», dedi. Shunda u: «Men sizga Allox jo'natgan elchiman, siz birodaringizni Olooh uchun yaxshi ko'rganingiz uchun sizni ham Olox yaxshi ko'rdi», dedi (Muslim rivoyat).

Savbon roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Musulmon kishi musulmon birodarini ko'rgani borsa, to qayib kelguniga qodir jannatning xurfasi ichida bo»ladi», dedilar. «Yo Rasululloh, jannatning xurfasi nima?», Deb so'raldi. «Pishgan mevalari», deb javob berdilar (Musulmonlar uyi).

Musulmon odam musulmon birodarini yaxshi ko'rsa

Mikdom ibn Ma'diy Karib roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Agar sizlardan biringiz birodarini yaxshi ko'rsatsangiz, yaxshi ko'rishni unga bildiring kuysin» (Abu Dovud, Termiziy, Rivojlanayotgan odam).

Bir rivoyatda: «Bir kishi birodarini yaxshi ko'rsa, yaxshi ko'rishdan uni boxabar qilsin» (Termiziy, Abu Dovud rivoyati, Sahihu sunani Abi Dovud: 4273).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va salomning yoshlaridan bir kishi o'tirdi. Shunda u zot huzurida katta bo'lgan kishilardan birlari: «Men shu odamni Olloh uchun yaxshi ko'raman», dedi. «Aziga buni aytganmisiz?», Deb so'radilar Nabiy solallohu alayhi va sallam. U: «Yo'q», dedi. «Boring, aytib kuying», dedilar. U kishi xaligi odamga yuklab aytgan edi, u: «Meni kim uchun yaxshi ko'rsangiz, yaxshi zot sizni yaxshi ko'rsin», dedi. U Nabiy solallohu alayhi va sallam oldirariga qaytib, uning so'zlarini aytdi. Shunda Nabiy solallohu alayhi va sallam: «Siz yaxshi ko'rganingiz bilan bilasiz birga blizasiz va siz o'zingiz talab qilgan ajr buladi», dedilar (Abdurazzoq va boshkalar rivati, As-silsilatus-sahifa: 3253).

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Ikki odam bir-birini yaxshi ko'rsaydi, ularning ustunligidagi do'sti mehnatga jalb qilinmaydi» (Sahihul-adabil-muffrad: 423).

Abud-Dardo roziyallohu anhudan rivoyat kilingan marfuatda o'tkazishda aytilgan: «Ikki odam bir-birini Olloh uchun goyibona yaxshi ko'rsa, ulaning Alloxga suyumlirog'i do'sti mehnatga jalb qilinishi kutiluvchidir» (Tabaronii roviyati, As-sili-73).

Abu Umoma roziyallohu anhudan rivoyat kilingan kurashda: «Banda bir bandani
Olloh uchun yaxshi ko'rsa, Olloh azza va jalla uni albatta aziz-mukarram qiladilar
(Axmad rivati, As-silsilatus-saqlash: 1256).

Mo'oz ibn Jabal roziyallohu anhu aytadi: «Agar bir birodarni yaxshi ko'rsang, u bilan bahslashib-tortishma, unga ko'p xiralik qilma, u haqiqatda ko't so'rab-surishtirmoqi, dushmanga tug'ri kelib qolasan, senga ishonib turing. mumkin »(Sahihul-adabil-muffrad: 424).

Abu Hurayra roziyallohu anhu aytadi: «Sizlardan biringizning birodarining ko'zidagi qlini ko'radi, birovning ko'zidagi xodani ham ko'rmaydi!»
(Sahihul-adabil-muffrad: 460).

Musulmonlarning bir-biriga nisbatan nisbatan muhabbatlarini ortiqcha kiladigan va kuchaytirgan ishlarni

Salomni yotish:

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va
sallam aytilar: «Jonim Qo'lida bulogan Zotga qasamki, musulmonning bulmaguningizcha jannatga kira olmaysizlar. Bir-biringizga muhabbatli bulmaguningizcha musulmon

byla olmaysizlar. Salomni uyinglar, bir-biringizga muhabbatli bulasizlar. Nafrat-adovatdan saqlaninglar, kabi u kiruvchilar. Sochni qiradi, demayman, bundan tashqari dinni kiradi »(Sahihul-adabil-muffrad: 197).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam dedilar: «Iymon egasi bulmaguningizcha jannatga kira olmaysizlar. Bir-biringizga muhabbatli bulmaguningizcha buonli bula olmaysizlar. Sizlarni bir-biringizga muhabbatli bo'lishingizga sabab bulganiga ishlaw kyayinmi? Ўrtalaringizda salomni uyinglar (Muslim rivoyat).

Abu Umoma roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam aytilar: «Odamlarning Ollohga yaqinrogi birinchi bulib salom beruvchilarida» (Abu Dovud va boshkalar rivati, Sahihut-targ'ib: 2703).

Termiziy rivoyatida: «Yo Rasululloh, ikki odam paydo bo'lganida qay biri birinchi bo'lib salom beradimi?», Deb so'raldi. «Ollohga yaxshirog'i», deb javob berdilar.

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam aytilar: «Sizlardan birinigiz birodari bilan ko'rishda unga salom bersin. Agar o'rtalarni biror daraxt yo devor yoki xarsang tosib qolib, kun kunpara kelsalar, yangi salom bersin »(Sahihu sunani Abi Dovud: 4332).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom bilan birga ekanimizda oramizni biror daraxt ajratsa, yaratganimizda bir-birimizga salom berar edik (Tabaronii roviyati, Sahihut -6):

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Bir kishi Rasululloh sollallohu alayhi va salamdan: «Islom amallaridan eng yaxshisi qaysi?», Deb soʻradilar. «Taom edirasan, tanigan va tanigan kishilaringga salom berasan», dedilar (Muslim rivoyat).

Ogar – Muzaynalik Agar – roziyallohu anhu rivoyat kiladi: Rasululloh sollallohu alayhi va salom anorlardan bir kishida bulgan xurmodan menga bir jarib (150 kiloga yaqin) berilishi kerak. U berishni paygʻambarga solgan edi, men buni Rasululloh solallohu alayhi va salamga aytdim. Shunda u zot: «Ey Abu Bakr, siz uchun, unga xurmosini olib bering», dedilar. Abu Bakr bilan bombardimon namozidan yigʻilgan masjidada koʻrishga vaʼdalashdik. Men uni vaʼdalashgan joyda topdim. Soʻng birga ketdik. Abu Bakrni uzoqdan koʻrgan odam unga salom berardi. Shunda Abu Bakr: «Kurdingmi, kavm (sizga birinchi boʻlib salom berish bilan qanchalik) sizdan ustunlikka erishayapti. Biron odam salom berishda sizdan oʻzib ketmasin

», dedi.

Shundan keyin uzoqdan biron odam ko'rinisa, biz undan avvalroq salom berishga shoshilardik (Taboroniy rivoyatasi, Sahihut-targ'ib vat-tarib: 2702).

Bushayr ibn Yasordan rivoyat kilinadi: «Hech kim Ibn Umarga birinchi bo'lib salom berishga ulgurmas edi» (Sahihul-adabil-muffrad: 753).

Tufayl ibn Ubay ibn Ka'b aytadi: Men Abdulloh ibn Umarning oldiga kelar va ikkalamiz bozoriga borar edik. Bozorga etib kelgach, Abdulloh ibn Umar korin, kalla-pocha sotadigan kambag'al bormi, savdolashayotgan odam bormi, miskin bormi, kimning o'tirganligi, albatta salom berar edi. Bir kuni Abdulloh ibn Umarnikiga kelsam, u meni yangi bozorga etakladi. Shunda men unga: «Bozorada nima qilasiz, siz o'zingiz biron savdo ustida turmasangiz, nar-navoni so'ramasangiz, savdolashmasangiz, bozorchilar bilan o'tirmasangiz? Undan ko'ra shu erda gaplashib o'tiraylik », degan edim, Abdulloh:« Ey ko'rinboy, - Tufayl ko'rindin odam edi - biz faqat salom uchun boramiz, paydo bo'lgan odamga salom beramiz », dedi (Sahihul-adabil-muffrad: 770).

Qo'l berib ko'rishish:

Baro ibn Ozib roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ikkita musulmon bir-biri bilan kelib chiqadi , hayratlanib ko'ringishar, ajralmaslardan turib gunohlari magfirat kilinadi» (43-oyat)

Ibn Abbos roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va salom aytiladi: «Musulmon kishi musulmon birodari bilan olib boriladigan uchishganida, uni ikkilamchi gunohlarni barpo etishlari kerak edi, ularni ushlab turing (saqlang) 2004).

Baro ibn Ozib roziyallohu anhu aytadi: «Salomlashuv birodaring bilan qo'lan berib ko'rishni bilish mukammal bu'ladi» (Sahihul-adabil-muffrad: 745).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom birov bilan kurishganlar, siz o'z qo'li bilan olmagunicha qullarni tortib olmas edilar (As-silsilatus-sahifa: 2485).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salamning sagoballari bir-birlari bilan olib borilgan tekshiruvda ishtirok etish, safarda kelayotganlar uchun kuchaytirish kerak (Tabaronii riyoati, 26-asr).

Azaro qilishyalar berish:

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va
sallam: «Bir-biringizga yashashga bering, o'zaro muhabbatiz ortadi»,
dedilar
(Sahihul-adabil-muffrad: 462).

Anas roziyallohu anhu dedilar: «Ey bolalarim, bir-biringizga sahovat qiling,
joylaringizni ish bilan shug'ullantiring» (Sahihul-adabil-muffrad: 463).

Ibn Umar roziyallohu anhumo dedilar: «Bizga shunday zamonaviy
zamonlar keltirilgan ediki, bir
kishi o'zining dinori va diniy jamoatiga musulmon birodaridan ko'rib
haqiqatni taklif qildi.
Endilikda bizlardan birimizga dinor va dirham musulmon birodaridan
ko'rpa suyumliroq bo'lib qoldi »
(Sahihul-adabil-muffrad: 81).

Musulmon birodariga g'oyibona duo kilish:

Ummud-Dardo roziyallohu anjuman rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi
va
salom aytililar: «Musulmon kishining birodari haqiga qilingan g'ayibona
duosi
ijozat kilinuvchilar, uning boshi ustida bir farishta turdi, kachon birodariga
yashayapsizlar , chunki siz juda yaxshi bilasizmi? , deydi
(Muslim rivoyat).

Abu Bakr Siddiq roziyallohu anhu aytadilar: «Allox yulidagi birodarning
duosi

ijozat kilinadi» (Sahihul-adabil-muffrad: 486).

Musulmon birodar yoziga tabassum bilan boqish va unga ochiq yuz bilan yozishish:

Abu Zar roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Birodaring yuziga tabassum bilan boqish kerak, amri ma'ruf va nahiy munkar qilayotgan sadaqa, adashib kolgan kishining yiliga solib qo'yganingda, senga kerak deb aytganda. sadaqa, chelagingdan birodaring chelagiga suv kuyib berish siz uchun sadaqa» (Termiziy va boshkalar rivoyatasi, Sahihut-targ'ib vat-tarib: 2685).

Abu Juray Xujaymiy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Men Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlariga kelib: «Yo Rakululloh biz qahramoni o'qitamiz, bizni shunay narcani o'rgatinging, Ollox bizni u bilaman», deb aytdim. Rasululloh solallohu alayhi va salom dedilar: «Yaxshilikdan biror narcani ham arzimac canamajin, harakat (quduqqa) cuv olgan odamning idishi uchun chelagingdagi kuvni kuyib berish ham, birodaringga og'zingiz bilan bokib suzilaszlar ... () , Sahihut-targ'ib vat-tarhib: 2687).

Nasoyiy va Axmad rivoyatida: «Yaxshilikdan biron narsani kilishni arzimas sanama, harakat birovga (bir buloq) arqon sovga kilish bwlsa ham, (quduqqa) kuv olib kelingan

odamning idishiga chelogindan cuv kuyib berish kerak edi , musulmonni olib ketyapsizmi odamni ko'nglini yozish bo'sa ham, tik kiyimninging ipini yasashga qilsa ham bo'ladi ».

Birodarlarning ziyoratida o'rtacha bo'lish, malollantirish darajasida ko'p bormaslik va uzilib ketish darajasida kam bormaslik:

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ora-sira ziyrat kilib tur, muhabbat ortadi» (Tabaronii rivatiyasi, Sahihut-targ'ib vat-tarhib: 2583).

Birodarini Olloh uchun yaxshi ko'rishni bildirishi kerak:

Ali ibn Xusayndan rivoyat qilingan marfuatda qolmoqda: «Sizlardan biringizning birodarini Ollox uchun yaxshi ko'rsa, unga buni bildirasiz. Shubhasiz, bu do'stlikning ishbilanishi va muhabbatning saqlanib qolishi uchun sababdir »(As-silsilatus-sahifa: 1199).

Allox uchun bir-birini yaxshi ko'rganlarga Olloh taolo huzuridagi mukofotlar

Abu Muslimdan rivoyat kilinadi: Men Muozga: «Ollohga qasamki, men sizni yaxshi ko'raman, biroq bu sizdan mol-dunyo umid kilganimdan yoki oramizda qarindoshlik borligi uchun emas», dedim. «Unda nima uchun?», Deb so'radi. «Alloh uchun», dedim. U

belbogimdan tortib turib dedi: «Agar rost aytayotgon bulsang, xursand bylaver.

Chunki men Rasululloh solallohu alayhi va salomning: «Allox uchun bir-birining

yaxshi ko'rgan kishilari» Uyda saqlanib qolinadigan soya byulmagan kunida arshning

soyaida buvladilar, ularning martabasiga payg'ambarlar va xizmatchilar havas qiladilar «deb

aytdi.

Uboda ibn Somit bilan ko'rishib, unga Muoz aytgan kurashini aytgan edim, u dedi:

«Men Rasululloh solallohu alayhi va salom Rabbilardan rivoyat qilib shunaqa

dinlarni eshitishgan:» Men uchun bir-birlarini yaxshi ko'rganlarga Mening ishqibozim vojib edi. Men uchun bir-birlarga nasihat qiluvchilarga Mening muhabbatim vojib bo'ldi. Men uchun bir-birlarga infoq-qayta amalga

oshirilganlarga Mening muhabbatim vojib bo'ldi. Ular nurdan qilingan minbarlarda bo'ladilar,

payg'ambarlar, shahidlar va sidqidlar ulaga havas kiladilar »(Ibn Xibbon va boshkalar rivoyatasi,

Sahihut-targ'ib vat-tarhib: 3019).

Ибн Аббос розияллоҳу анхумодан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи

киричаді саллам айтдилар: «Қиёмат кунида Аллоҳ таолонинг аршнинг ўнг томонида ўтирувчи

Хос кишилари бўлади – Аллоҳнинг ҳар икки қўли ўнгдир-баракотлидир – улар нурдан

бўлган минбарларда ўтирадилар, чеҳралари нуроний бўлади, улар на пайғамбарлар, на moshidlar va na siddiqlar ». «Yo Rasululloh, ular kimlar?», Deb so'raldi. «Ular Olloh taborakasi va taolo uchun bir-birining yaxshi ko'rgan kishilaridir», deb javob berdilar (Taboroniy rivoyat, Sahihut-targ'ib vat-tarhib: 9022).

Abud-Dardo roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Olloh taolo qiyomat kuni yuzlarida nur ko'tarilgan qishloq xo'jaligini olib bordi, ular bilan bog'langan odamlarni kuzatib borishdi» deb aytdi. Shunda bir a'robiy tizzalab turib: «Yo Rasululloh, bizni tomonga keling beramiz, tanib olamiz», dedi. «Ular turli qatlamlardan, turli diyorldandir, Ollohning zikri ustida jamlanadilar», dedilar (Tababariy rivoyat, Sahihut-targ'ib vat-tarhib: 3025).

Ibn Umar roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Olloh taoloning shunaqa bandalari borki, ular na payg'ambarlar va na shahidlardir, qiyomat kuni payg'ambarlar ham, uylari ham ularlarga Olloh taologa tashrif buyurganlar bilan yashashni xohlaysizlarmi? Shunda bir a'robiy tizzalab turgan holat: «Yo Rasululloh, bizni sifatlab, ochiqlab bering», dedi. «Ularni taniqli buzilgan odamlar, o'zlari turli-tumanli qavatlardan, Olloh yulida do'stlashilgan va bir-biriga muhabbat qo'yilgan. Allox tooo qiyomat kuni ularga nurdan qilingan minbarlar urnatadi, hammom odamlar

kurkuvda bulganda
katta kurkishmaydi, ular Olloh azza va jallaning do'stlari, «**ularga xavfu-xatar yuqdir va g'amgin ham bulmaydilar** » », dedilar (Hokim «Mustadrak» da keltirgan, As-silsilatus-sahifa: 3464).

Yani, unda sening biron haqiqatning bulsa yoki biron xojatinning bulsa, yasayib aytaverib joniga tegma.

Ibn Umar roziyallohu anhumaning hayotiy davrlaridagi gap shu bylsa, bizning zamonaviylashtirishimizdagi hayot haqida nima deyish mumkin ?! La havla va la kuchata illa billah !!!